

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
" Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 38.

V Mariboru 22. septembra 1870.

Tečaj IV.

Srenjske volitve

so pred pragom in morajo biti končane še ta in uni mesec. Srenjske volitve so posebno na slovenskem Štajarju zelo važne, morebiti dosti važnejše, kakor misli marsikteri rodoljub. — Srenjsko predstojništvo je podpora ali overa našega narodnega napredka, našega blagostanja; če bodo tedaj v srenjsko predstojništvo izvoljeni pravi rodoljubi, bomo šli naprej v vsem, posebno pa tudi v narodnih zadevah, in bomo s časom dosegli to, kar smo že tolikokrat zahtevali pri tabo-rib, v deželnih zborih in v časnikih; namreč narodni jezik v urade in šole in Slovenijo. Tudi volitve narodnih dežel- nih poslancev, tedaj pravih zastopnikov naših koristi, se bodo lože vršile, če bode srenjsko predstojništvo narodno. Če pa se bodo volili v srenjska predstojništva nemškutarji ali celo nemčuri, bode gotovo šlo vse rakovo pot na Slovenskem, ker to so najhujši nasprotniki vseh naših pravičnih tirjatev in tedaj tudi nasprotniki našega blagostanja, naše boljše pri- hodnosti, ker le zedinjeni vsi Slovenci v eno kronovino, si moremo pomagati do boljšega, do pravega blagostanja naše lepe domovine Slovenije!

Da se bodo počasi tudi naše želje izpolnile, se neko- liko kaže že iz tega, da je že vezdajni državni zbor v ve- čini federalističen, kar se še celo ni pričakovalo, če ravno Čehi še niso v njem, ki so skorej tudi sami federalisti.

Ker pa Čehi niso in ne bodo volili v državni zbor, in ker bo federalistična večina, če ravno ni v sedajni, gotovo vendar v prihodnji sesiji zahtevala, da se naj Avstriji dá federalistična ustava, se je sicer bati, da bode vezdajna vlada, ki se trdno drži in hoče držati decemberske ustave, državni zbor razpustila in izpisala direktne volitve. Upamo pa, da tudi po direktnih volitvah pride federalistična večina v državni zbor in da se bode po tem vlada vendar enkrat prepričala, da večina avstrijskih državljanov hoče imeti federalizem, ter ga bode potem tudi dala. Če pa imamo enkrat federalizem, dobimo tudi vse kar vsem narodom po federalistični ustavi gre in tedaj tudi Slovenijo. Vsi ti lepi posledki pa so odvisni od volitev deželnih poslancev in te so spet odvisne od volitev srenjskih zastopov. Srenj- ske volitve so tedaj podlaga prihodnjega blagostanja Sloven- cev in zato pazite dobro pri teh, da boste volili v srenjski zastop — župane in svetovalce — samo prave, iskrene ro- doljube. Bodite stalni našim narodnim načelom in bodite prepričani, da moramo v kratkem doseči vse to, kar nam po postavi gre, in kar nas bode gotovo pripeljalo do boljšega.

Kako in kdaj se bode vojska končala.

Če je kdo pazljivo prebiral razne avstrijsko-ogerske časnike od onega časa, kar se je sedajna vojska začela, je v njih lahko našel, da se v Avstriji nahajajo tri vrste nev- tralcev. So namreč nevtralcu ki imajo sočutje za Pruse, ali bolj rečeno, za Nemce; drugi ki imajo sočutje za Francoze, in taki ki nimajo sočutja niti za eno niti za drugo bojeva- jočo se stranko, in ti pravijo, da bi najbolje bilo, če bi se Francoz in Prus tako dolgo bojevala, da bi drug drugega popolnoma pokončala, kakor ona dva leva, o kterima basen

pravi, da sta se tako dolgo jedla, da sta k slednjemu ostala le samo repa na bojišču.

Iz početka se je mislilo, da to celo ni mogoče in da bode po prvi veliki bitvi se taki napravil mir, dozdejne mnoge krvave bitve ali bolj rečeno mesarenje kaže vendar, da je tudi to mogoče in da se je res bati, da se bosta oba leva celo pojedla.

V bitvah od 14. avgusta do 2. septembra sta naspro- tnika skupej zgubila že više 300.000 mož ranjenih in mrtvih. Zmaga Nemcev je zato samo v tem, da grejo naprej in da imajo več znamenj zmag, mrtvih in ranjenih pa imajo več kakor Francozi.

Pri vseh teh velikanskih žrtvah in strahovitem preli- vanju krvi se še vendar ne more reči, da bi skorej konec bil vojskovanja, ker zdaj še le je stopil francoski narod na bo- jišče in zato se lahko vpraša: Kako in kdaj se bode ta strašna vojska končala?

Zakaj pa se še vojskujejo Prusi dalje tako trdovratno? ker hočejo le v Parizu mir delati, Francosko popolnoma po- tretti in si prilastiti Elsassko in Lothringsko. Spet se bo posijalo seme prihodnje vojske med Francozi in Prusi, ker francoski narod ne bode nikdar pozabil takega ponižanja in oslavlje- nje, katero bode po takem Francosko doletelo, bode ona s zvezami z drugimi vladami spet popravila, in tedaj bodo spet stale razmere kakor dozdej, in samo ta razlika bode pristopila, da bode Francoska prihodnjič bolj oborožena in previdnejša, kakor je bila zdaj.

Na ta način bode zato gotovo spet prihodnji rod do- letela vojska. Napoleona smo srečno rešeni, zdaj pa nam Bog pomagaj zastran Hohencollerja!

Vse spoštovanje takim vojaškim voditeljem kakor so Moltke, Steinmetz, von der Guben, Blumenthal itd., zmagali vendar niso oni, niti Prusi sami, temuč nemški narod, kaj pa bode nemški narod dobil s tim če, se aneksira Elsas in Lothrinsko? Ali bode manje dače plačeval? Ne! Ali bode bolj svoboden? Ne! Ves dobiček za nemško ljudstvo bo ta, da se bodo v nekterih letih spet vojskovali z Francozi. In zakaj vse to? Ker Hohencollern noče samo zmagati, temuč tudi pridobiti in nadvlado nad vso Evropo imeti. — Kralj Vilhelm, prestolni princ in princ Friderik Karl so zdaj tudi v vojski to je res zmagali, zmagali bi vendar Nemci tudi brez njih, ravno kakor se dobro vojskujejo Virtsenbergerji, Ba- varci, čeravno so njih vladarji doma. Hohencollerji bodo tedaj pobrali sad zmage, ljudstvo pa si naj obriše usta in bode imelo čast čez pet ali deset let spet se bojevati.

Mislimo tedaj, naj se napravi v kratkem mir in sicer ne jalov, ki bi imel seme prihodnje vojske v sebi.

Z bojišča

13. septembra so prišli glasi iz Pariza, da so Francozi most razstrelili pri Creilu. Razstreliti še tudi mislijo vse druge moste, kateri bi Prusom na dobro prišli. V Chalonsu je 8000 Prusov.

14. t. m. je bila mala bitva pri Montereau med prus- kimi ulani in francoskimi svobodnimi strelci. Prusi so zgubili 60 mož in so bili nazaj vrženi. Oni isti dan pa so se mo- rali Francozi pred Prusi pri Melunu nazaj pomeknoti.

Od 14. do 20. t. m. skorej ni nič važnega poročati iz

bojišča. Prusi so se počasu in previdno pomikovali proti Parizu, ktere so vedno nadlegovali francoski prostovoljni strelci in je tudi večkrat v malih bitvah pobili. Prusi se bližajo Parizu od treh strani, in so že prišli v Versailles, Clamart, Charenton, ter so še samo tri ure od Pariza. Misli se, da bodo od treh strani Pariz napadli in si svoj glavni kvartir v Versaill-u napravili.

18. t. m. je bila mala bitva med Prusi in Vineyjevimi korom, pri kateri so Prusi mnogo ljudi zgubili, posebno pri Ivry, kder so se spet Prusi morali nazaj pomeknuti.

V gozdih pri Chamantu ima general Ducrot 80.000 vojakov zbranih.

19. t. m. se piše, da se bo Jule Favre podal v glavni kvartir Prusov, in da se bo pogajal z Bismarkom zastran miru. —

Iz pruskega tabora prihajajo zmirom glasi, da so pruski vojaki že jako utrujeni, na francoski strani pa so prostovoljci čedalje sitnejši in nadlegajo zlo nemško vojsko. Ako se ne bode v kratkem storil mir, se je bati, da napadejo armado ualezljive bolezni, ker se že zdaj zlo griža kaže.

Trdnjave se še zmirom držijo in napadajo večkrat z uspehom nadlegovalce. Tudi Bazaine-va vojska je dobro z vsem oskrbljena.

20. t. m. je bila bitva pri Monthery-ju v kateri so Francozi zmagali. Prusi imajo velike zgube.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Kako se sadje suši.

Kdar je sadje zadost zrelo, naj se posuši, posebno ktero se dolgo hraniti ne da, kakor češplje, tepke, breskve, češnje, sploh bruske maslenke, pa tudi jabelka v režnjah. Tak sad se da več let hraniti, tudi v velik dobiček za prodaj ali za domačo rabo obrniti.

Kdor ima mnogo sadja, naj ga v posebni sušivnici suši, ktera ima od znotraj podolgovato peč, zgoraj pa več vratec, ki se od vseh strani dobro zaprejo in od same prave, ne prehude toplote suši, da ne bo posušeno sadje po dimu okusa imelo, tako sadje malo za prodaj velja. Zatega del je treba vselej zrelo, zmeščano sadje za sušilo vzeti; sušivnico s suhimi, trdimi drvami kuriti, ne pa z mehkimi, smolnatimi ali preobilno netiti. Tudi se ne sme suho sadje v sušivnici ohladiti, ampak zvečer ali zjutraj iz tople sušivnice naglo na hladen zrak postaviti, da lepo svetlo in slastno ostane; po tem se na suhem in vetrovnem kraju v snažni posodi shrani. Tako posušeno sadje se do 7 let obrži.

Kdor pa ima malo sadja, naj ga suši v peči na lesah ali na peči, ali pa na solncu. Če sadje na peči sušiš, izvetraj hišo večkrat, pa tudi prah na peči pometi ali popir podloži, da bo sadje čedno.

Oplupljeno in izkosčičeno sadje, slive, breskve, bruske, jabelka itd. tako posušiti, da je lepo rumeno, se lahko in drago proda. Ravno tako se dá sadje na solncu posušiti. Kdor se s sušilom pečá, naj ima vse snažno, čedno in lepo. Preveč se sadje ne sme posušiti ali celo ožgati; tako sadje ni za nič. Češpelj se le toliko nabere, kolikor jih na lese gre, če jih je pa več, se na solnčni kraj spravijo, kjer jih solnce sušiti pomaga, dokler na nje vrsta ne pride, sicer bi se skazile, posebno če bi še na kupu bile.

Pokuhana jabelka.

Prav sladke bruske se stlačijo in mošt za peti del zavreti pustí, potem se v kako snažno posodo vlije da se ohladi; če je mošt gost, ga je treba skozi čisto rijuho ali vrečo v posodo precediti. Na to se vzamejo dobra, dišeča jabelka, kdor jih ima, in če se tudi navadna zrela jabelka dobra, in se na vodi skuhajo, da postanejo popolnoma mekka, in se dadó skozi sito porinoti, da se kože in peškica odstranijo. Sedaj se spravijo skuhana jabelka in ohlajeni mošt v kotel ali ranglo, in se nad ognjem tako dolgo meša, da je tanjkemu testu podobno. Ko se to dožene, se dene v drugo čedno posodo, ktera se s pokrovom pokrije, in na pokrov žrjavice nadeva da se skorja naredi in zrak v to pokuho ne more, zadnjič se posoda z mehurjem dobro zaveže. Tako pokuhana jabelka dajo dolgo časa prijetno jed.

Nekteri vzamejo namesto jabelk ali bruske češplje, češnje ali višnje in jih skuhajo, skoz sito potisnejo in potem s zavretim moštom pokuhajo, na isti način kakor je zgoraj povedano. Drugi še kake druge dišeče reči pridenejo, na primer, bezgov sok, da s tem okus in barvo zboljšajo; ali pa, če je sad manj sladak, dodajo nekaj sladkorja itd.

Drug način jabelka pokuhati je ta: Vzame se en del jabelk in ravno toliko pese, oboje se posebej kuha, potem se vkupaj stlačijo in pokuhajo do trdega; namesto jabelk se tudi bruske vzamejo. Kadar sadja ni, se zgol iz pese in mrkevce ali korenja taka pokuha nareja. Tudi se jemlje mesto pese mrkevca k sadju in se ravno to doseže.

Če se mošt od bruske pri zmernem oguju zavre in zgosti, se dobi sirup, ki se mesto sladkorja in sirovega masla rabi. —

Tudi izkosčičene slive ali češplje se tako pokuhajo, da se zmerno neti in vedno meša, dokler se ne zgostijo. — Slivne kože se ravno tako odstranijo kakor jabelčne, da se namreč s kako snažno tumpasto metljico skozi sito spravijo. Tudi se nekaj dišečih reči pridene, kdor hoče, potem jih pa pri ognju popolnoma do trdega zgosti. Tako se tudi s češnjami in višnjami ravná.

Pojasnila

postave gledé povzdige reje goveje živine.

O pospeševanju in oziroma podpori naprav, po katerih se mora voda umetno razpeljavati.

Pospeševanje in oziroma podpora naprav, po katerih je mogoče vodo umetno na travnike in polja napeljavati in odtakati, meri vzlasti na to, da se osnujejo izgledne drenaže in izgledna napeljavanja vode; vrhu tega bode tudi ugodno, ako se osnujejo izgledna gnojišča.

V vsakem okraju naj bi se enake izgledne naprave osnovala vpricho gospodarjev, ktere je treba pri tej priliki podučiti in pokazati, kako se jim je pri osnovi takih naprav ravnati.

V vsakem okraju mora kdo delati za ta posel potrebne cevi, da niso predrage in jih vzlasti to ne podraži, da jih dobivajo iz daljnih krajev. Štajersko kmetijsko društvo je vselej pripravljeno v ta namen pripustiti potrebno orodje za izdelavo cevi in vrhu tega tudi rado pošlje svojega potujočega učitelja, da podučí kmetovalce, kako s cevmi ravnati ter kako vodo v mokrih tleh razpeljati. Ni drugega treba, ko želje društvu izreči, da naj bi podpiralo osnovo tako naprave v omenjenem smislu.

Poglavitna stvar pospraviti obilo klaje in kinč vsakega posestva so travniki in pašniki. Kjer tla niso močvirnata, se moča po prav nevkretnem načinu skuša napeljati; ker se voda vedno na travnik staka in ne skrbijo, da bi se tudi redno odtakala, postane ves travnik sčasoma močvirnat, in se nakosi na njem kislotne piče. Mnogo mokrih travnikov bi se dalo prav lahko izsušiti, često bi bilo že z nekterimi jarki opravljeno, a še celo teh gospodar ne napravi.

Pri marsikterih suhih travnikih teče voda mimo, in lahko bi je bilo na travnik napeljati in po tem načinu mnogo več nakositi; a tudi tega ne storijo. Pogojenje travnikov je celo redka prikazen, in zarad tega travnik leto na leto bolj peša in nakosi se vsako leto manj in manj.

Ne da se tajiti, da je dosta ovir pri napravi vodovodov, a take zapreke se bodo odstranile po posebni, po deželnem zboru vladi priporočeni postavi, določujočo pravico do vode, ki bode v občni blagor take naprave pospeševala. Ces. kr. ministerstvo kmetijstva, ki marljivo dela za povspreh poljedelstva, podpira enake naprave z denarnimi pripomočki; naša skrb mora tedaj biti, da po osnovanju takih naprav dobivamo obilo dobre in žlahne klaje, kar bode nam in našim naslednikom mnogo pomagalo.

Planinski pašniki so tudi manj ali več v prav slabem stanju; grnje se razširja, kamenje se ne odpravlja in oboje zmanjša muljavo. Močvirnata tla se ne izsušijo, živina pije gnjilobno vodo iz močvirij, zboli in pogine; živinski odpadki se ne pobirajo in koristno ne porablajo, s kratka, za planinska gospodarstva se nihče ne briga, in skušnja uči, da imajo na enakem prostoru danes veliko manj živine od nekdanj. Vse te napake moramo sami odstraniti, saj je to v našo korist; skušajmo le napako prav spoznati in popravili bomo radi kmalu, kar smo do zdaj zamujali.

Gospodarsko- obrtnijska razstava v Gradcu

se je slovesno odprla 15. t. m. ob 11 uri zjutra. Vsi graški uniformirani mestjani so se postavili pred razstavnična vrata, bili ste tudi nazoči dve vojaški godbi in ena mestjanska. — Odbor razstave je sprejel goste pred lepo okinčanimi vrati. Nazoči so tudi bili mestni župan in odborniki, tamošnji deželni poslanci, F. M. L. John, deželni poglavar Kùbek z namestnijskimi svetovalci, vsi predstojniki uradov, predstojnik vsenčelišča in trgovske zbornice in grof Meran. G. Kaiserfeld, kot predsednik štajarskega gospodarskega društva je nagovoril goste in je v svojem govoru posebno naglaševal velike zasluge ranjkega nadvojvoda Janeza, ki je pred 50. leti društvo osnoval in zmirom zdatno podpiral. Zdaj se bode pokazalo, kaj je društvo v 50. letih koristilo v obrtniji in gospodarstvu. Zahvalil se je vsem, ki so materijalno podpirali društvo, da je mogoče bilo napraviti vezdajno razstavo. Deželni poglavar je odgovoril in posebno povdarjal to, da država pripoznava velike zasluge gospodarskega društva in da to pripoznanje hoče posebno pokazati s tim, da bode Njih Veličanstvo cesar sam počastil razstavo s svojo nazočnostjo. Po tem so se vsi podali v lepo okinčano razstavino poslopje.

Vstopnina v razstavnico je 40 kr. Razstava bode trajala do konca tega meseca. Koliko bodo pri razstavi zastopani pridelki iz Slovenije, še zdaj ne vemo, bomo vendar tudi o tem ob času poročali.

Dopis.

Iz Pohorja. V zadnji seji štajarskega dežel. zbora odgovarja štajarski namestnik na interpelacijo dr. Vošnjaka in tovaršev zaradi ravnopravnosti v šoli in uradu, in pravi med drugim: „Jaz morem povedati, da ni vladi nikdar na znanje prišlo, da sodnije na slovenske vloge nemško odgovarjajo.“ Pojasnilo teh besed bo sledeče:

Pred nekterimi dnevi sem se pogovarjal z nekim e. k. sodnijskim uradnikom, kateri mi je sam povedal, da je, kadar je v Ptujju bil, neko slovensko vlogo nemško odgovoril, za voljo cesar ga je gosp. Herman strašno zmerjal in ga na §. 19 spominjal. Ako je potrebno, znam gosp. namestniku, če mi potovanje v Gradec povrne, imé uradnika povedati in gosp. Herman se bo tudi spomnil.

Ravno tisti uradnik — gospod namestnik dobro si zapomnite — mi je še povedal, da v Celovcu pri sodnijskem oddelku ni nobeden zmožen pri preiskovanju budodelecev slovenski zapisnik sestaviti. To so govori uradnika in zdaj naj gospod Kùbeck odgovarja. Pohorjanec.

Politični ogled.

Dunajska vlada je zdaj v veliki zmešnjavi. — Kamo se obrniti, to nihče ne vé. Beustu grejo nemško-pruske zmage tako strašno po glavi, da je naenkrat postal ves prusoljub, in da se hoče samo na avstrijske Nemce opirati, v zvezo stopiti z Nemčijo; tedaj hoče še dalje Slovane na steno pritiskavati, pa naj le: „Vsaka reč samo nekaj časa trpi!“ pravi stari prigovor. — Mogoče pa je vendar, da se tudi našim vladnim možem enkrat oči odprejo.

Njih Veličanstvo cesar je 17. t. m. v soboto zvečer pozdravil s prestolnim govorom obe zbornici, v katerem je najprej naglašal sedajno vojsko in mir avstrijske države. Omenil je, zakaj so se bile razpisale nove volitve in pozdravlja ude gospodske in poslanske zbornice. Obžaluje da niso nazoči zastopniki kraljestva českega, in tem bolj, pravi, ker se njegova vlada neprestano prizadeva, nezadovoljne napotiti na skupno polje ustavnega delovanja. „Vlada ima nalogo, poskusiti vsa postavna sredstva, da se kolikor naj hitreje tudi temu (českemu) kraljestvu zagotovi sodelovanje pri važnih delih tekočega zasedanja.“ — Najvažnejše besede celega govora za nas Slovane. — Pravi dalje, kaka dela zbora čakajo, med katerimi je v prvi vrsti volitev v delegacije. Govor konča tako: „Bog blagoslovi Vaše prizadevanje! Zaupno Vas vidim začeti Vaše delovanje. Vaše besede bodo daleč zveneča spričevala zvestobe in do-

moljubja in Vaša mirna dela — to sem prepričan — bodo bogato sadje obrodila za notranje blagostanje države, za njeno veljavo in moč. Naj bi se ona moč in krepost, ki jo daje zložnost, iz Vaše srede razširila med vse avstrijske narode, in naj bi jih peljala na ona pota, kjer se razcveta prava svoboda, blagostanje in čast za vsakega posameznega, za vsak narod, za vsako deželo in za skupno državo.“ — Vlada žuga v tem govoru Čehom, in je že tukaj bil odgovor na adresu českega deželnega zbora, Prestolni govor ni situacije v Avstriji celo nič razjasnil; toliko smo vendar iz njega zvedeli, da bomo morali še enkrat, ali morebiti še večkrat svoje želje ponavljati, prej ko dobimo to, kar je izrekla večina v českem, gališkem, kranjskem, dalmatinskem, tržaškem in vorarlberškem deželnem zboru in kar so naglašale manjšine drugih deželnih zborov. Ne ena besedica se ne nahaja v celem govoru, ki bi kazala le dobro voljo, da bi vlada hotela ustreči tim jasnim željam narodov.

Njih Velič. cesar je deželnega poglavarja v Tirolski g. Lasser-ja, deželnega poglavarja v Moravski, Poche-ta in deželnega predsednika v Šleziji, Pillersdorfa iz službe odpustil.

V nedeljo 18. t. m. je cesar sprejel česko deputacijo ki mu je prinesla adresu deželnega zbora, in je rekel, da se zahvaluje za zagotovljenje vernosti, adresu bode izročil svojemu ministerstvu, ustavnega pota ne bode zapustil na noben način, pod nobeno pogodbo, in tirja od deželnega zbora, da naj voli v državni zbor.

Njih Veličanstvo cesar se je v sredo 21. t. m. pripeljal v Gradec k razstavi in se pelja 22. t. m. spet na Dunaj.

Državni zbor na Dunaju je bil prvokrat skupej 15. t. m. Kot najstarejši poslanec je predsedoval baron Pas-cotini, in je v svojem govoru izrekel, da obžaluje, da Čehovi ni v zboru, in dal željo, da bi se edinost med avstrijskimi narodi dosegla s tim, da se „po ustavni poti“ zadovolji vsem narodom.

Med državnimi poslanci je zdaj 86 federalistov in 55 ustavovernih; federalisti imajo tedaj večino. Čehi še niso rajtani. V ponedeljek 19. t. m. je državni zbor imel sejo pri kateri so tudi že bili Tirolci. Govorilo se je samo o volitvi predsednika. Sturm je predložil, naj se zastran Čehov zbor odloži do 3. oktobra. Grocholski pa je predložil, naj se odloži samo do prihodnjega ponedeljka. Zadnji predlog je obveljal. 26. t. m. bode tedaj spet seja in volitev predsednika in podpredsednika. Čuje se, da bode Hopfen izvoljen za predsednika in Rechbauer za podpredsednika.

Česki deželni zbor je vsled cesarjevega ukaza na nedoločen čas razpuščen, potem ko ni volil v državni zbor in je sprejel adresu večine z 147 glasi proti 77. Voljba je bila posebna deputacija 18 udov z višim maršalom na čelu, ktera je adresu cesarju izročila.

Med Čehi je spet razpor. Neki so namreč bolj za pomirljivo politiko Avstriji nasproti, med temi je tudi Sladkovski. Skrejšovski pa in Brauner so za ostro opozicijo. Rieger je potegoval s Sladkovskijem, ktereга misel je z veliko večino prodrla. Skrejšovski je na to položil svoj mandat. — Gotovo ga bodo spet volili.

Iz Francoske. Pariz, v katerem je bilo dozdej zmirom mnogo veselja, se je zdaj spremenil v taborišče. — Priprave za brambo se množijo od dne do dne. Ženske, bogatini in starci so mesto zapustili. Pariško ljudstvo je že oboroženo, na trdnjavah okolo mesta čakajo kanoni in navdušenje za boj raste tim bolj, čim bolj se bliža sovražnik. Neki še zmirom upajo, da se bode sklenil mir, to se bo vendar težko prej zgodilo, dokler Prusi ne bodo v mestu.

Poveljnik trdnjave v Strassburgu je 14. t. m. poročal v Pariz, da je njegov položaj že zlo hud zastran vednega bombardiranja. On hoče ostati do konca.

V Parizu je že bilo 13. t. m. 142 hiš navlašče porušeni, ki bi znale delati overe pri brambi mesta. Od 15. t. m. ni več smel nikdor Pariz zapustiti in ne v njega stopiti brez posebnega ministerskega dovoljenja.

15. t. m. je minister notranjih zadev zaukazal, da se morajo napraviti narodne straže v vseh krajih.

Trochu je v svojem ukazu rekel, da bode vsak dan 70.000 mož na pariških trdnjavah za brambo stalo, in da upa da bode 300.000 pušek in srčnost ljudstva mesto obranilo. — 15. t. m. se je iz Amerike pripeljalo v Francosko 500 prostovoljcev in 7000 pušek. Prusi so Jainville vzeli.

Bazaine je popolnoma oskrbljen s živežem.

Dalje se piše iz Pariza, da je Gambetta, minister notranjih zadev v 48. urah ustvaril 60 novih bataljonov narodnih brambocev, bataljon po 1500 mož. Precej po razglasu republike je prišlo že 100.000 novih oboroženih mobilcev v Pariz. V Parizu je zdaj vse oboroženo. Če je res vse tako, bode strašen boj, kakoršnega svet morebiti dozda še ni videl. Piše se, da je Pariz zdaj tako oborožen in oskrbljen, da ne more mesta noben sovražnik več prehiteti. Sovražnik bo tedaj odločen upor našel; če pa Nemci Pariza v 4 tednih ne bodo vzeli, se ne bodo mogli dalje držati pred Parizom. Po tem pa se znajo strani v vojni popolnoma zaobrniti. Obleganje današnjega Pariza zna biti poguba Nemcev. Samo ako bi se v Parizu med seboj začeli klati, zmagajo Nemci. Zdaj je v Parizu popolen red in mir.

Pravni minister Cremieux se je z delegacijami vseh ministerstev preselil v Tours, od koder se bode vladalo na vse strani dežele. Tudi avstrijski, ruski in angleški poročniki so se preselili v Tours. V Toursu stoji 25.000 vojakov.

Pariški nadškof pozivlje duhovnike, naj bodo najprvo narodni Francozi, in potem še le duhovniki.

Rochefort je dobil povelje čez čete, ktere bodo branile barikade v Parizu. Redni vojaki so zapustili vsi Pariz in pričakujejo zunaj sovražnika. Pariz bode branila samo narodna straža, ktera prihaja iz vseh strani v Pariz.

Iz Italije. General Cadorna, ki pelja armado v papeževo deželo, je prestopil mejo na treh krajih in je razglasil, da prinaša mir in red a ne vojne. Prebivalstvo naj se bode samo vladalo. Samostojnost je papežu obvarovana. Cadornova armada je bila povsod z veliko navdušenostjo sprejeta, posebno pa v Civita-vecchia. Iz vsega pa se vidi, da bodo Italijani pustili papežu leontinsko četrto Rima in Engelsburg. Papež je celo zoper to, da bi se njegova armada zoperstavljala Italijanom, tudi rimski mestjani hočejo, da se naj mesto izroči Italijanom brez preliivanja krvi. Papeževi Zvavi pa se po sili hočejo vpirati. Papež ostane v Rimu in bo protestoval proti vzetju mesta in oblasti. Če se pa papeževi Zvavi ne bodo hoteli z dobrega podati, bode italijanska armada Rim s silo vzela. Mnoge evropejske vlasti so nezadovoljne s tem, da se vzamejo papežu dežele.

Angleški diplomati hočejo le takrat mir delati med bojevnikomoma, kedar bosta oba za to prosila. V Angleški se dela 400.000 pušek in 30 milijonov patron za Francosko. — Če le ne bodo prekesno prišle.

Novičar.

(Tabor v Zopračah) blizu Vrbe na Koroškem, ki je bil v nedeljo 18. t. m., je prav sijajno izpal. Koroški Slovenci so v tem drugokrat pokazali, da živo čutijo, da so Slovenci, in da hočejo tudi ostati. Taboritov se je sošlo blizu 10.000. Res prav gromovito število, če premislimo vezdajne narodne razmere v Koroški. Predsedoval je dr. Zarnik, govorili pa so gg.: posestnik Košat, Matija Majer, župnik Muden, Vigele, Noli, Poznik in Kravt. Vse točke, pri kterih so po čudnem ugovarjanju g. e. k. komisarja smeli glasovati le možki, so se z veliko navdušenostjo enoglasno sprejele. Nasproti ni nobeden glasoval, ko se je poskusilo nasprotno glasovanje.

(Dr. L. Tomán) je zapustil slovenski Matici 10.000 gl., dramatičnemu društvu in Sokolu v Ljubljani pa vsakemu 1000 gl. Ta lepa darila je izročila udova Luiza Tomanovna dotičnim odborom. Res prav slavni spominek izkrenega rodoljuba!

(Slovenski časniki) „Pavliba“, „Juri s pušo“, „Jadranska Zarja“ in „Petelinček“ so nehali izhajati.

(Kako se dozoriijo dinje.) Če se dinje ne morejo dozoreti na gredah kakor je to ravno letos, jih odnesi v sobo, omotaj jih dobro s pavlo in jih postavi v ormar; čez osem dni bodo popolnoma zrele, sladke, dišavne in prav tečne.

(Lyonska banka) je veliki del svojih vrednosti — pravi se 140 milijonov odnesla v Lausane v Švajci.

(Roparstvo.) V okolici slov. Bistrice, posebno na Pohorju se zadnje čase klatijo sem ter tje mnogi črno namažani in dobro oboroženi roparji, ki ljudem vzamejo vse, kar najdejo rabljivega in prenesljivega, kakor so to storili pred kratkim pri nekem krčmarju na Pohorju.

(Pokladanje temeljnega kamena za spominek nadvojvoda Janeza v Gradcu) je bilo prav sijajno 19. t. m. Nazoči so bili vsi tamošnji predstojniki uradov, grofica Meran, grof Me-

ran, F. M. L. John in drugi generali; uniformirani mestjani z godbo in velika množina gostov. Govoril je najprej Kaiserfeld, potem Frank, M. Schreiner kot mestni župan. Spominek bode velikanski in bode stal na trgu pred tako imenovanimi železnimi vrati.

(Na hrvaškem Primorju) je začelo zlo vreti. Madjari so tudi tamo mirne ljudi razkačili. Vse primorske občine so protestirale proti imenu „ogersko-hrvaško primorje“. Magjaronski vladni komisar Akurti je še po noči z žandarmi zaprl sodca Stiepiča, Brozoviča in več drugih. Tudi občinske svetovalce v Vinodolu in drugod je zaprl in v Cerkvenico odpeljal. Več kot tisuč Bribircev je hotelo udariti na Cerkvenico. Rodoljubi so vendar narod spet potolazili.

(Duhovske spremembe lavantinske škofije.) G. dr. Savoslav Gregorec, kaplan pri sv. Rupertu v Slov. goricah pride za prov. profesorja v Mariborsko duhovščino. — G. Janez Vrabl, 1. kaplan v Rajhenbergu pride za kaplana k sv. Rupertu v Slov. gorice. — Davorin Šket, kaplan v Središču, pride za 1. kaplana v Rajhenberg. — Anton Drozg, kaplan v Hajdinu pride za kaplana v Središče. — Jan. Kramberger, duhoven v pokoju pride za kaplana v Hajdin.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	dinu							
Pšenice vagan (drevenka)	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Rži	4	70	4	70	5	—	4	50
Ječmena	3	30	3	55	3	80	3	60
Ovsa	3	—	2	90	3	50	3	50
Turšice (koruze) vagan	1	93	1	85	2	20	2	—
Ajde	3	90	3	85	3	50	3	70
Prosa	2	80	2	80	3	50	2	60
Krompirja	1	30	1	10	1	10	1	—
Govedine funt	—	20	—	27	—	26	—	26
Teletnine	—	24	—	28	—	26	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	30	—	28	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	10	50	8	50	11	—
" 18" "	—	—	6	50	6	20	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18" "	—	—	4	50	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" " mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	1	15	1	60	1	70	2	—
Slame cent v šopah	1	—	1	50	1	—	1	50
" " za steljo	—	85	—	1	—	0	70	0
Slanine (špeha) cent	44	—	42	—	40	—	38	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Napoleondor velja 9 fl. 91 kr. a. v.

Ažijo srebra 122.85.

Narodno drž. posojilo 66.50.

Loterijske srečke.

V Trstu 17. septembra 1870: **52 24 88 10 85**

Prihodno srečkanje je 1. oktobra 1870.

Št. dež. realna gimnazija v Ptujju.

Vpisovanje dijakov v prvi in drugi razred
bode dne 29. in 30. septembra t. l.

Ravnateljstvo.

Pisarnica

dr. Sernec-a

(2) v

Mariboru

se nahaja odsihmal na oglu poštno- in graške ulice,
v Srebre-tovi hiši, št. 17.